

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W GDAŃSKU

JEDNOSTKA SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

SEMINARIUM POWIATOWE

Funkcjonowanie GOSPODARSTW ROLNYCH na obszarach Natura 2000

Katarzyna Radtke

Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku

Twardy Dół, 14 sierpień 2015 r.

- Czym jest Natura 2000?
- Jak sprawdzić czy gospodarstwo leży w jej obszarze?
- Gdzie znaleźć informacje jaki jest to obszar?
- Kto jest odpowiedzialny za Naturę 2000?
- Czy Natura 2000 stwarza ograniczenia?
- Czy Natura 2000 daje możliwości?

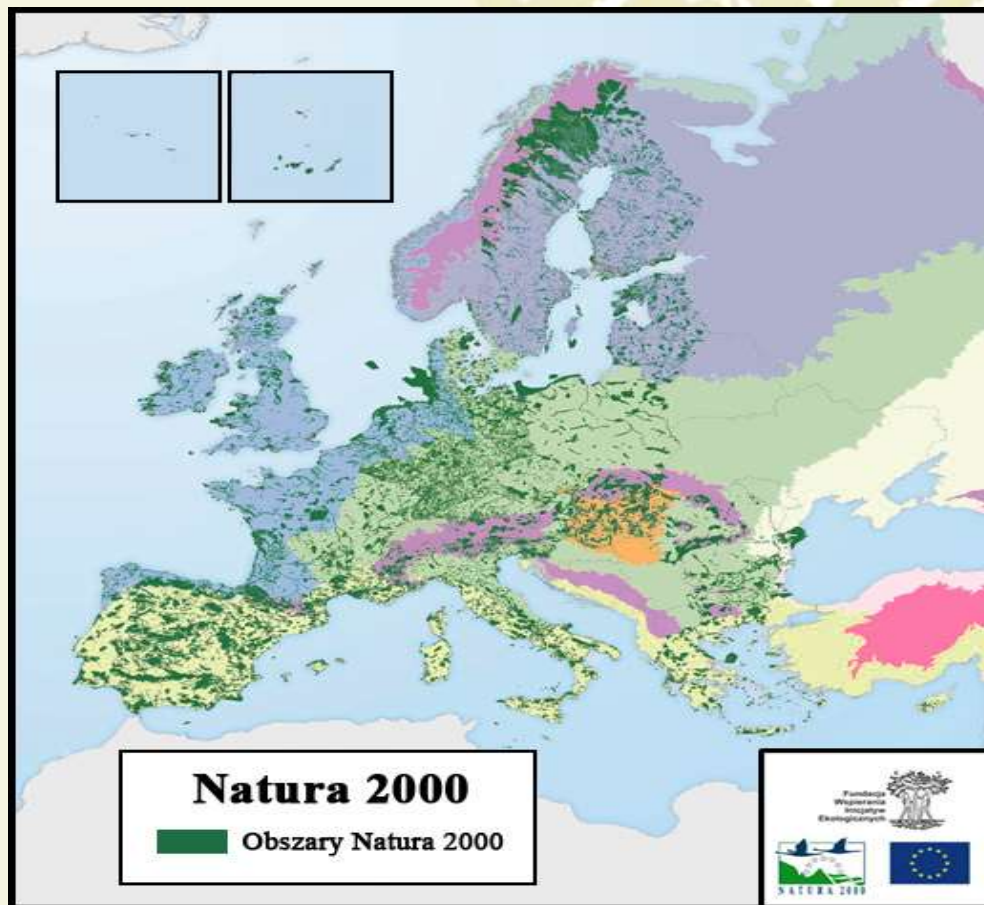

Sieć Natura 2000

Natura 2000

rozwija się od
1992 r. i obecnie
stanowi
największą na
świecie sieć
obszarów
chronionych

17.90% powierzchni UE
(powyższe dane nie uwzględniają Chorwacji)

Natura 2000 w Unii Europejskiej

- Słowenia - 36% powierzchni kraju
- Bułgaria - 34%
- Hiszpania – 27%
- Portugalia – 21%
- **Polska – 20%**
- Holandia – 14%
- UK- 9%
- Dania - 8%

Projekt „Misja Natura” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Instrumentu Finansowego LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Projekt realizowany pod patronatem
Miejskiego Konserwatora Przyrody
i Regionalnej Dystryktu Ochrony
Środowiska w Krakowie

Projekt realizuje:
Fundacja Wspieranie Inicjatyw Ekologicznych

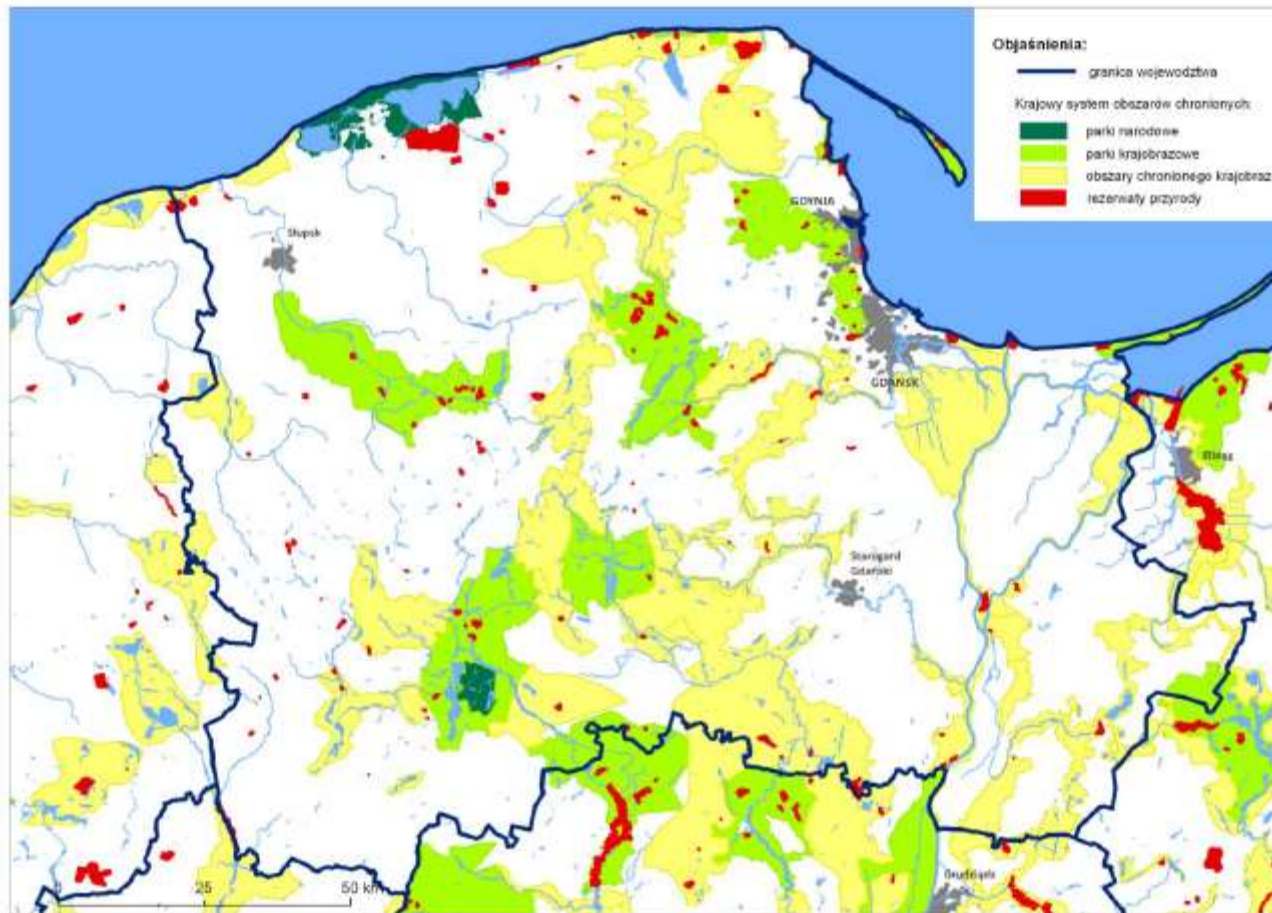
Formy ochrony przyrody

Art. 6 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody (UOP)

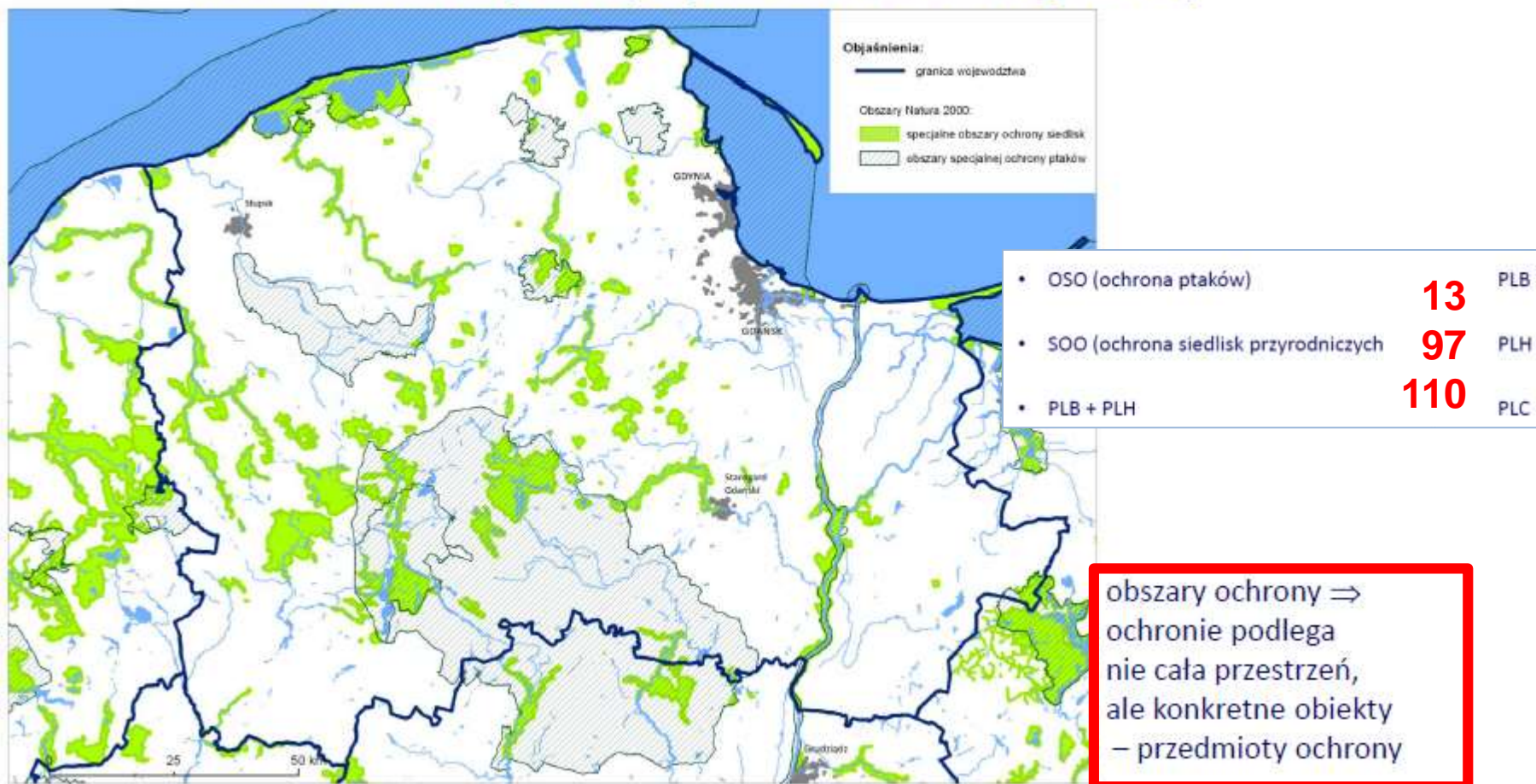
1. parki narodowe	⇒	uzgodnienie z Radą Gminy (plan ochrony – opiniowanie przez Radę)
2. rezerваты przyrody	⇒	„-”
3. parki krajobrazowe	⇒	uzgodnienie z Radą Gminy
4. obszary chronionego krajobrazu	⇒	uzgodnienie z Radą Gminy
5. obszary Natura 2000	⇒	opiniowanie przez Radę Gminy (projekt listy obszarów)
6. pomniki przyrody		
7. stanowiska dokumentacyjne		
8. użytki ekologiczne		
9. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe		
10. ochrona gatunkowa		

Formy ochrony przyrody – Krajowy System Obszarów Chronionych – obszary chronione (województwo pomorskie)

Formy ochrony przyrody – Sieć obszarów Natura 2000 (Europejska Sieć Ekologiczna)

- **DYREKTYWA PTASIA** (Dyrektywa Rady 79/409/EWG)
  - ok. **70 gatunków ptaków**

- **DYREKTYWA SIEDLISKOWA** (Dyrektywa Rady 92/43/EWG)
  - **49 siedlisk przyrodniczych** z Załącznika I
  - siedliska **8 gatunków roślin** z Załącznika II
  - siedliska **35 gatunków zwierząt*** z Załącznika II

Powiat starogardzki – obszary Natura 2000 na terenie poszczególnych gmin

Gmina Osiek:

- Bory Tucholskie PLB220009
- Sandr Wdy PLH040017
- Krzewiny PLH040022

Gmina Skarszewy:

- Dolina Wierzycy PLH220094
- Szczodrowo PLH220101
- Zielenina PLH220065

Gmina Starogard Gdański:

- Dolina Wierzycy PLH220094
- Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpeęgawskim PLH220067

Gmina Lubichowo, Osieczna:

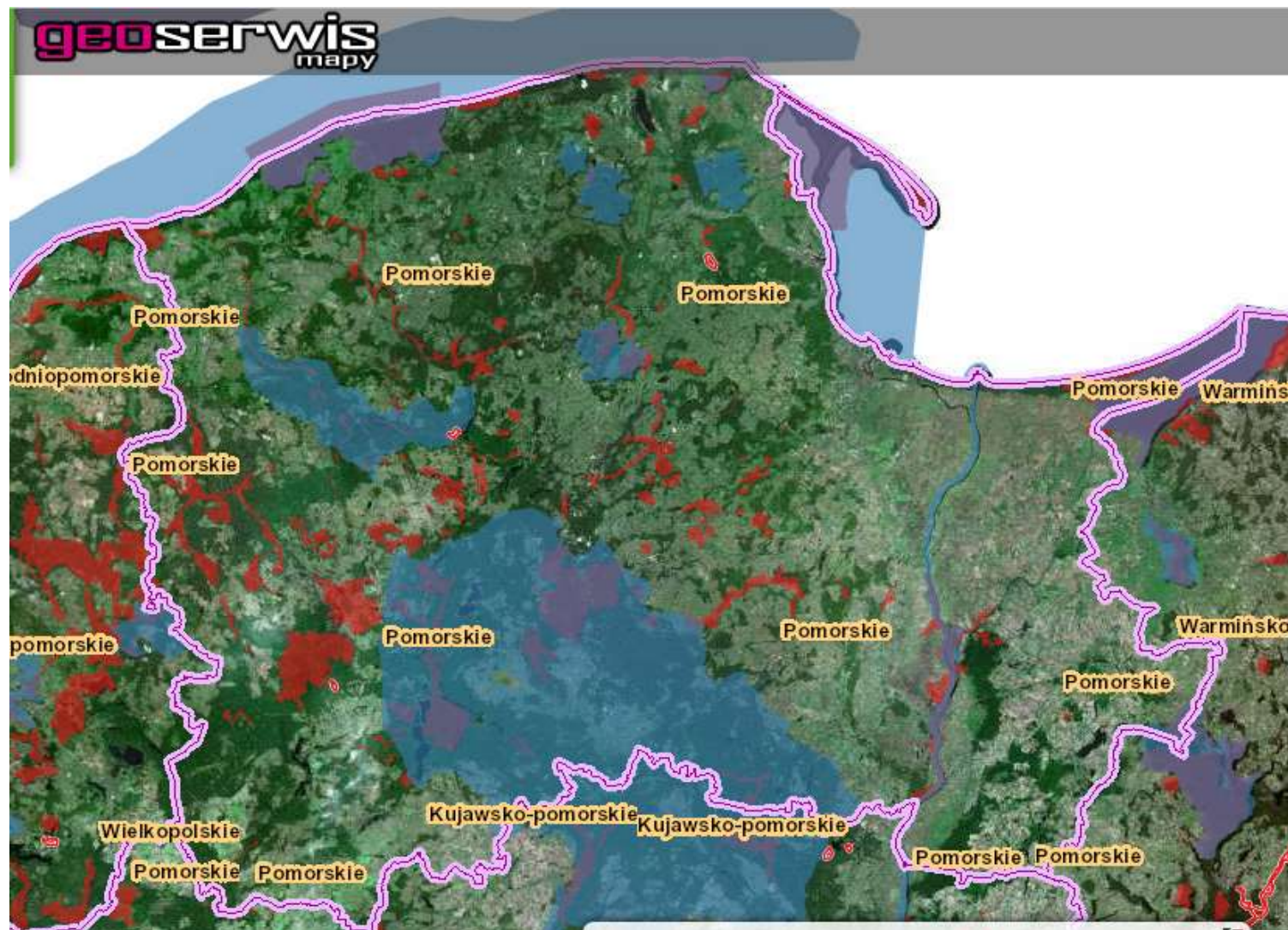
- Bory Tucholskie PLB220009
- Sandr Wdy PLH040017

Gmina Zblewo, Skórcz, Smętowo Graniczne:

- Bory Tucholskie PLB220009

NATURA 2000 – woj. pomorskie

Plik Edycja Widok Historia Zakładki Narzędzia Pomoc

Geoserwis GDOŚ

geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

geoserwis

Drukuj Link Pomoc Zaloguj

Mapa
ortofotomapa GUGIK

GENERALNA DYREKCYJA OCHRONY ŚRODOWISKA

geoserwis.gdos.gov.pl

Legenda

- Ortofotomapa
- Obszary chronione
  - Rezerваты
  - Parki Krajobrazowe *
  - Parki Narodowe *
  - Obszary Chronionego Krajobrazu *
  - Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe *
  - Natura 2000 - obszary ptasie
  - Natura 2000 - obszary siedliskowe
  - Stanowiska Dokumentacyjne *
- Planowane zmiany granic Natura 2000
- Inne dane środowiskowe
- Ośrodki rehabilitacji zwierząt
- Multimedia
- Dane o charakterze katastralnym
- Państwowy Rejestr Granic
- Państwowy Rejestr Nazw Geogr.

więcej... - dane w weryfikacji i aktualizacji

WGS84 λ: niedostępne, φ: niedostępne
PL-1992 x: niedostępne, y: niedostępne

10:42
2015-08-04

Wyniki wyszukiwania

Nazwa	Typ	Województwo
Twardy Dół	leśniczówka	pomorskie

Obszary chronione Podział administracyjny Nazwy geograficzne

Twardy Dół Szukaj

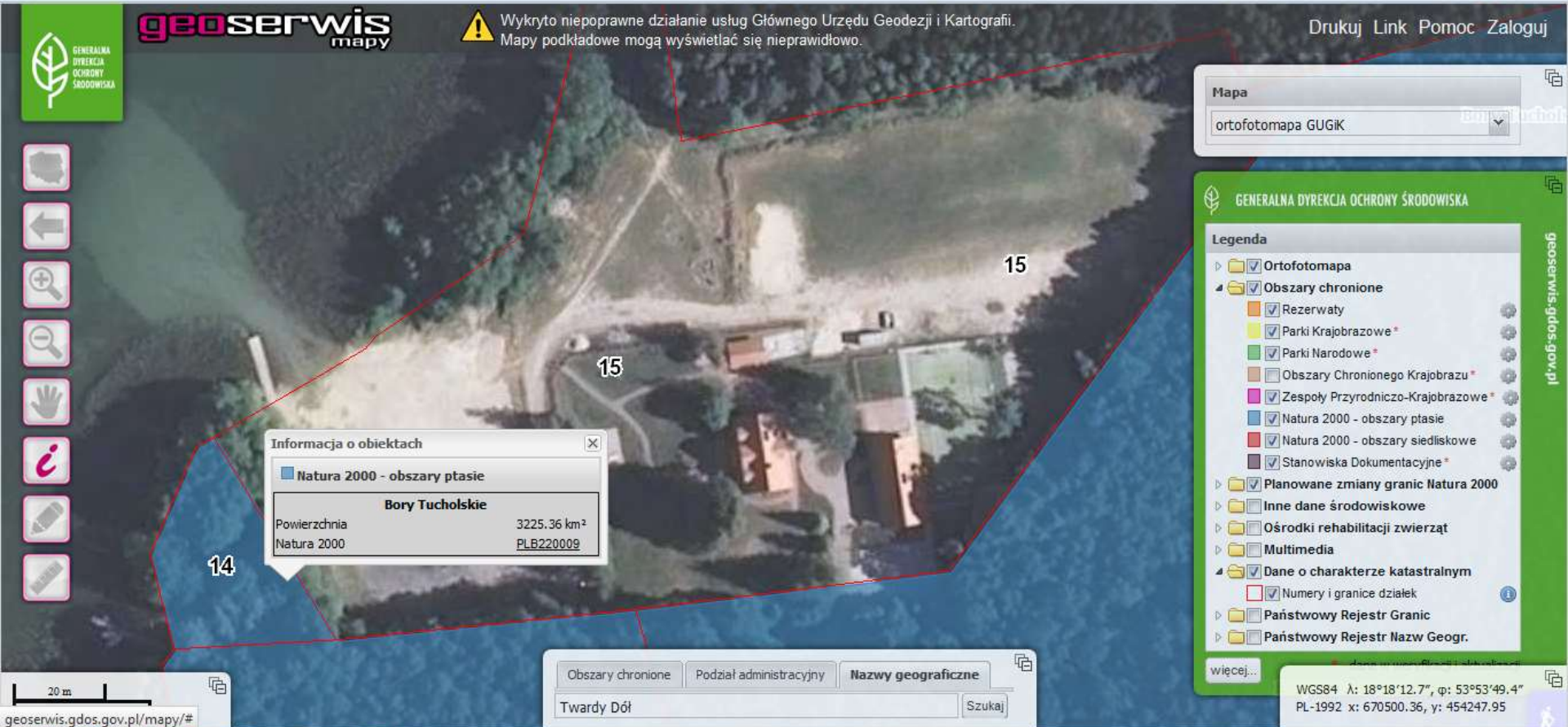
200 m
1000 ft

PODR w Gdańsku

Wykryto niepoprawne działanie usług Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Mapy podkładowe mogą wyświetlać się nieprawidłowo.

Informacja o obiektach

Natura 2000 - obszary ptasie

Bory Tucholskie

Powierzchnia	3225.36 km ²
Natura 2000	PLB220009

GENERALNA DYREKCYJA OCHRONY ŚRODOWISKA

geoserwis.gdos.gov.pl

Legenda

- Ortofotomapa
- Obszary chronione
  - Rezerваты
  - Parki Krajobrazowe*
  - Parki Narodowe*
  - Obszary Chronionego Krajobrazu*
  - Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe*
  - Natura 2000 - obszary ptasie
  - Natura 2000 - obszary siedliskowe
  - Stanowiska Dokumentacyjne*
- Planowane zmiany granic Natura 2000
- Inne dane środowiskowe
- Ośrodki rehabilitacji zwierząt
- Multimedia
- Dane o charakterze katastralnym
  - Numery i granice działek
- Państwowy Rejestr Granic
- Państwowy Rejestr Nazw Geogr.

Obszary chronione Podział administracyjny Nazwy geograficzne

Twardy Dół Szukaj

więcej...

WGS84 λ: 18°18'12.7", φ: 53°53'49.4"
PL-1992 x: 670500.36, y: 454247.95

PODR w Gdańsku

Aktualnie procedowane zmiany granic obszarów Natura 2000

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA[Media](#) | [FAQ](#) | [Kontakt](#)

Wersje:

A A A

Szukaj w serwisie

WIEM

ROZUMIEM

LUBIĘ

BAZA DANYCH sieci Natura 2000, zawiera informacje na temat obszarów, w tym mapy i SDF, które można wyszukać, przejrzeć, pobrać

[Strona główna](#) » [Rozumiem](#) » [Wyszukiwanie](#)

Wyszukiwanie

Wyszukaj obszary Natura 2000, które Cię interesują. Do pobrania są dostępne

Rozumiem

[🔍 Wyszukiwanie](#)

Wyniki wyszukiwania

	Nazwa ↑		Kod	
+	Bory Tucholskie	Ⓟ	PLB220009	
+	Dolina Wierzycy	Ⓟ	PLH220094	
+	Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim		PLH220067	
+	Krzewiny	Ⓟ	PLH040022	
+	Sandr Wdy	Ⓟ	PLH040017	
+	Szczodrowo		PLH220101	
+	Zielenina		PLH220065	

⏪ ⏩ | Strona z 1 | ⏴ ⏵ | ↻ [Export do xls](#) Wyświetlono 1 - 7 z 7

Kto jest odpowiedzialny za Naturę 2000

OOŚ Oceny oddziaływania na środowisko

PZO Plany zadań ochronnych

Wymogi Wzajemnej Zgodności:

Zabrania się podejmowania **działań** mogących **znacząco negatywnie oddziaływać na cele** ochrony obszaru Natura 2000

Przestrzeganie Planów zadań ochronnych PZO

Przedsięwzięcie oznacza zamierzenie budowlane lub inną ingerencję w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin.

***Rozporządzenie RM
z dnia 9 listopada 2010 r.
w sprawie przedsięwzięć mogących
znacząco oddziaływać na środowisko***

Ze względu na obowiązek oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) wyróżnia się następujące rodzaje przedsięwzięć:

- mogące **zawsze** znacząco oddziaływać na środowisko - grupa I,
  - chów lub hodowla zwierząt w liczbie wyższej bądź równej 210 DJP
- mogące **potencjalnie** znacząco oddziaływać na środowisko - grupa II,
  - chów lub hodowla >40 DJP lub zwierząt obcych rodzimej faunie
  - zalesienia lub wylesienia
  - melioracje lub budowa zbiorników wodnych
- **inne, mogące znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 - grupa III**

WYMOGI ochrony DZIKIEGO PTACTWA, SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ DZIKIEJ FAUNY I FLORY na obszarach natura 2000

PRZEDSIĘWZIĘCIA
II GRUPY

- » chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 60 DJP²⁴;
- » chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 40 DJP²⁴, jeżeli będzie prowadzona:
  - > w odległości mniejszej niż 100 m od terenów zabudowanych, zurbanizowanych lub rekreacyjno-wypoczynkowych;
  - > na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody
- » chów lub hodowla zwierząt obcych rodzimej faunie, innych niż zwierzęta gospodarskie – w liczbie nie mniejszej niż 4 matki lub 20 sztuk, z wyjątkiem ryb oraz skorupiaków;
- » scalanie gruntów, w których obszar użytków rolnych jest większy niż:
  - > 10 ha na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody²⁵;
  - > 100 ha na obszarach pozostałych;
- » zmiana lasu lub nieużytku na użytek rolny lub wylesienia mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu:
  - > jeżeli dotyczy lasów łęgowych, olsów lub lasów na siedliskach bagiennych,
  - > jeżeli dotyczy lasu będącego enklawą pośród użytków rolnych lub nieużytków,
  - > na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody²⁵;
  - > w granicach administracyjnych miast,
  - > o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, inne niż wymienione powyżej

WYMOGI ochrony DZIKIEGO PTACTWA, SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ DZIKIEJ FAUNY I FLORY na obszarach natura 2000

PRZEDSIĘWZIĘCIA
II GRUPY

- » gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na:
  - > melioracji łąk, pastwisk lub nieużytków,
  - > melioracji terenów znajdujących się na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody²⁵;
  - > melioracji na obszarze nie mniejszym niż 2 ha, innej niż wyżej wymieniona, jeżeli:
    - + w odległości nie większej niż 1 km od granicy projektowanego obszaru meliorowanego w ciągu ostatnich 5 lat zmeliorowano obszar o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha oraz
    - + łączna powierzchnia projektowanego obszaru meliorowanego oraz obszaru zmeliorowanego w ciągu ostatnich 5 lat wyniesie nie mniej niż 5 ha,
  - > melioracji na obszarze nie mniejszym niż 5 ha, innej niż wyżej wymieniona,
  - > budowie zbiorników wodnych lub stawów, o powierzchni nie mniejszej niż 0,5 ha na terenach gruntów innych niż orne znajdujących się na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody²⁵;
  - > budowie stawów o głębokości nie mniejszej niż 3 m, innej niż wyżej wymieniona,;
- » zalesienia:
  - > pastwisk lub łąk, na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią,
  - > nieużytków na glebach bagiennych,
  - > nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych, znajdujących się na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody²⁵.

Na obszarach **Natura 2000** nie podlega ograniczeniu działalność:

- związana z utrzymaniem obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu
- gospodarcza,
- rolna,
- leśna,
- łowiecka,
- rybacka,
- amatorski połów ryb

jeżeli nie zagraża ona istnieniu ptaków i zachowaniu siedlisk, dla których ten obszar został wyznaczony.

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

[O NAS](#)

[OCHRONA PRZYRODY](#)

[NATURA 2000](#)

[PRAWO](#)

[OOŚ](#)

[INFORMACJA O ŚRODOWISKU](#)

[SZKODY W ŚRO](#)

gdansk.rdos.gov.pl » [Natura 2000](#) » Plany zadań ochronnych

Plany zadań ochronnych

2013-10-29

Zasady sporządzania i realizacji planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000

Plany zadań ochronnych sporządza się i realizuje dla obszarów Natura 2000. Dokument powstaje w ciągu 6 lat od ustanowienia obszaru lub zatwierdzenia przez Komisję Europejską obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych można sporządzić dla obszaru zaproponowanego Komisji Europejskiej, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Planu nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub ustanowiono plan ochrony, lub który pokrywa się z krajową formą ochrony przyrody albo obszarem będącym w zarządzie nadleśniczego. Planistyczne uwzględniają zakres planu zadań ochronnych, a także znajdującego się na obszarach morskich.

Wyniki wyszukiwania

	Nazwa ↑		Kod	
+	Bory Tucholskie	Ⓟ	PLB220009	
+	Dolina Wierzycy	Ⓟ	PLH220094	
+	Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim		PLH220067	
+	Krzewiny	Ⓟ	PLH040022	
+	Sandr Wdy	Ⓟ	PLH040017	
+	Szczodrowo		PLH220101	
+	Zielenina		PLH220065	

⏪ ⏩ | Strona z 1 | ⏪ ⏩ | ↻ Export do xls Wyświetlono 1 - 7 z 7

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 9 kwietnia 2015 r.

Poz. 1161

Elektronicznie podpisany przez:
Jacek Zbigniew Karpiński
Data: 2015-04-09 11:11:19

ZARZĄDZENIE

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

z dnia 31 marca 2015 r.

**w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Bory Tucholskie PLB220009**

Na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

Bory Tucholskie – przedmiot ochrony: 43 gatunki ptaków

- **27 gatunków – nie planuje się podejmowania działań ochrony czynnej** (łabędź krzykliwy, łabędź niemy, podgorzałka, trzmielojad, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak stawowy, rybołów, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, lelek, lerka, perkoz dwuczuby, czapla siwa, gęgawa, krakwa, cyraneczka, cyranka, szlachar, wodnik, kokoszka, samotnik, brodziec piskliwy, pliszka, kormoran czarny)
- **14 gatunków – ochrona stanowisk lęgowych** (puchacz, włośchatka, zimorodek, dzięcioł czarny, gągoł, nurogęś, siniak, bąk, bączek, żuraw, perkozek, derkacz, kszyk)
- **2 gatunki - utrzymanie odpowiedniej struktury żerowisk** (bocian czarny, bocian biały) poprzez:
  - zachowanie siedlisk gatunku położonych na trwałych użytkach zielonych,
  - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych

Bory Tucholskie – przedmiot ochrony: **derkacz, kszyk**

Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych poprzez:

a) **działania obligatoryjne**: zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno - pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych,

b) **działania fakultatywne**:

- nie stosowanie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od 1 kwietnia do terminu pierwszego pokosu;
- koszenie: co roku w terminie **od 1 sierpnia** do dnia 30 września z pozostawieniem co roku **5-10%** działki rolnej nieskoszonej (powinien to być inny fragment co roku);
- **wysokość koszenia 5 - 15 cm**;
- **nieprowadzenie koszenia okrężnego od zewnątrz do środka działki**;
- Ściętą biomasę należy usunąć lub złożyć w stogi w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie (z wyjątkiem uzasadnionych przypadków) po pokosie

lub użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk derkacza / kszyka;

W przypadku zaplanowania na danym terenie działań w celu ochrony siedlisk przyrodniczych wykonywać je w pierwszej kolejności.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 19 maja 2014 r.

Poz. 1919

Elektronicznie podpisany przez:

Jacek Zbigniew Karpiński

Data: 2014-05-19 13:14:06

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia 30 kwietnia 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.)

Dolina Wierzycy – działania dotyczące ochrony czynnej

11 siedlisk:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne – nie planuje się
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników – tak
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe – nie planuje się (PRSK war. 4.1)
- 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne – nie planuje się
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie – nie planuje się (PRSK war. 4.5)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska – tak (PRSK war. 4.6)
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe (...) – nie planuje się (PRSK war. 4.6)
- 9160 Grąd subatlantycki – tak
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny – nie planuje się
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, olsy źródliskowe – tak
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe – nie planuje się

3 gatunki:

- 1437 Leniec bezpodkwiatkowy – tak
- 1163 Głowacz białopłetwy – tak
- 1138 Brzanka – tak

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W GDAŃSKU

JEDNOSTKA SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Torfowiska

działania ochrony czynnej
określone w PZO dla Doliny Wierzycy

Wykaszanie gatunków szuwarowych oraz nalotu drzew i krzewów raz na 3 lata.

Dostosowanie gospodarki wodnej do wymogów ochrony siedliska poprzez zaniechanie konserwacji sieci melioracji szczegółowej na terenie przylegającym do siedliska.

Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie pasa o szerokości 25 m od brzegów torfowiska z cięć zupełnych.

Leniec bezpodkwiatkowy

działania ochrony czynnej określone w PZO dla Doliny Wierzycy

- niezalesianie, niezaorywanie, nieprzeznaczanie pod zabudowę (w obrębie gospodarstw rolnych działanie obligatoryjne)
- utrzymanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk poprzez koszenie (w obrębie gospodarstw rolnych działanie obligatoryjne)
- działania fakultatywnie: koszenie nie częściej niż dwa razy do roku wysokość koszenia 5-15 cm technika koszenia: w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby nie nawożenie pierwszy pokos przeprowadzić nie wcześniej niż 15 czerwca.
- Pozostawiać siano do naturalnego wyschnięcia na powierzchni zbierać siano w ciągu 2 tygodni od pokosu lub w terminie dłuższym w przypadku złych warunków pogodowych

obręb Czarnocin (gm.Skarszewy),
dz. ew. nr 82/1
N54° 2' 32,204" E18° 24' 54,388"

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 30 kwietnia 2014 r.

Poz. 1760

Elektronicznie podpisany przez:

Jacek Zbigniew Karpiński

Data: 2014-04-30 12:08:12

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY I
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia 22 kwietnia 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Sandr Wdy PLH040017

Sandr Wdy – działania dotyczące ochrony czynnej

11 siedlisk:

- *6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe – brak siedliska?
- 7230 Górskie i nizinne **torfowiska** zasadowe (...) – brak siedliska?
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny – tak
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, olsy źródliskowe – tak
- 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne – brak siedliska? tak
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników – brak siedliska?
- 6510 Nizowe i górskie świeże **łąki** użytkowane ekstensywnie – **tak** (PRSK war. 4.5)
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne – tak
- 7140 **Torfowiska** przejściowe i trzęsawiska – brak siedliska? tak
- *7110 **Torfowiska** wysokie z roślinnością torfotwórczą – **tak** (PRSK war. 4.6)
- *91D0 Bory i lasy bagienne – tak

12 gatunków:

- 1337 bóbr europejski – nie
- Lipennik Loesela, czerwończyk nieparek, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, boleń, głowacz białopłetwy, koza, minóg strumieniowy, piskorz, różanka, wydra

Świeże łąki użytkowane ekstensywnie

działania ochrony czynnej
określone w PZO dla Sandru Wdy

- gmina Osieczna: - obręb Zdrójno, działki nr: 54, 55, 56, 57, 58/1, 58/4, 62, 65, 66, 69/2;
- gmina Osiek: - obręb Radogoszcz, działki nr: 24, 25, 26, 27/10, 27/11, 33/13,
- **Obligatoryjne:** Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.
- **Fakultatywne:** Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę łąk świeżych (6510), po potwierdzeniu występowania siedliska

7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

działania ochrony czynnej
określone w PZO dla Sandru Wdy

gmina Osiek: - obręb Radogoszcz,
działki nr: 27/11, 29, 32, 33/10,
33/13, 33/5

Wykluczenie prowadzenia wykopów
na terenie torfowiska oraz budowy
nowych stawów i oczek wodnych na
jego obrzeżach, w tym pogłębiania
istniejących.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 17 stycznia 2014 r.

Poz. 208

Elektronicznie podpisany przez:

Izabela Foremna

Data: 2014-01-17 10:27:25

ZARZĄDZENIE NR 0210/1/2014
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY I
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia 10 stycznia 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzewiny PLH040022

Obszar Natura 2000 Krzewiny PLH040022

 Granica obszaru Natura 2000

0184 Cztery ostatnie znaki GUID

Siedliska przyrodnicze

 3150 *Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion*

 3160 *Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne*

 7140 *Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea nigrae)*

 91D0 *Bory i lasy bagienne*

cccd

0184

2833

5ee2

fragment

Działania ochronne:

- Utrzymanie reżimu wodnego
- Okresowa ocena stanu ochrony siedlisk
- Inwentaryzacja i ocena stanu flory

SDF Zielenina

- Skupienie **zbiorników dystroficznych (3160)** z bogatą populacją **strzebli błotnej (4009)**, w terenie, który wydaje się umożliwiać bezpieczne bytowanie tego gatunku w przyszłości, przy podjętej ochronie. Obecność odcinka cennej przyrodniczo doliny cieku (Rutkownicy) oraz na jej zboczach **płatów i kwaśnej buczyny (9110) żyznej buczyny (9130)** oraz **grądu subatlantyckiego (9160)**.

SDF Szczodrowo

- Ostoja jest jednym z nielicznych, znacznych powierzchniowo **torfowisk przejściowych i wysokich** na Pojezierzu Starogardzkim. Obszar obejmuje rozległą nieckę torfowiskową o powierzchni przekraczającej 90 ha, wraz z otaczającymi ją przyległymi zboczami.

SDF Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim

- Wyznaczony obszar zajmuje powierzchnię 174,33 ha i odznacza się urozmaiconą rzeźbą terenu. **Rozległy kompleks, względnie dobrze zachowanego siedliska grądu subatlantyckiego, z drzewostanami w wieku 100-160 lat**, jakie obecnie nie są notowane na tak dużych powierzchniach na obszarze Pomorza Gdańskiego.

NORMY Dobrej Kultury Rolnej (DKR): **zachowanie siedlisk przyrodniczych**

Skalnica torfowiskowa
– gatunek 1528 z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej

Torfowisko zasadowe
– siedlisko 7230 z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej

Korzyści dla gospodarstw rolnych położonych na obszarach Natura 2000

» PROW 2007-2013 / PROW 2014-2020

~~> Płatności dla obszarów Natura 2000~~

> Płatności rolnośrodowiskowe

» lokalne produkty eko-turystyczne (Natura 2000 – dobre praktyki)

PROW 2014-2020

Pakiety przyrodnicze

600 – 1.300 zł/ha

Zakazy dla wszystkich wariantów pakietów 4 i 5

- stosowania komunalnych **osadów ściekowych**
- stosowania **podsiewu**,
- stosowania **środków ochrony roślin***
- mechanicznego **niszczenia struktury gleby**, w tym bronowania i przeorywania
- **wałowania**
- **włókowania od 1 kwietnia do 1 września**
- **składowania biomasy**

Ekstensywne użytkowanie na OSO (4.7) – 600 zł/ha

- do 60 kg N/ha,
- **1-2 pokosy***, od 15 czerwca do 30 września
  - od 1 kwietnia do 1 pokosu: zakaz stosowania jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych
  - pozostawienie 15-20% pow. nieskoszonej
- **wypas 0,5-1,5 DJP**, od 1 maja do 15 października
  - od 1 kwietnia do 15 czerwca: zakaz stosowania jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych
  - wykaszanie niedojadów do 31 października
- **Doradca** może dopuścić:
- **wypas po pokosach, 1,5 DJP/ha do 31 października**
- pokos 100% powierzchni (<1 ha)
- całoroczny wypas koników polskich i koni huculskich

derkacz

642 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: derkacza (4.11) – 642 zł/ha

- zakaz nawożenia, wapnowania
- **1 pokos: 1 VIII – 31 X**
  - od 1 IV do 1 pokosu: zakaz stosowania jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych
  - pozostawienie 15-20% pow. nieskoszonej
- **Ekspert** może dopuścić:
  - pokos 100% powierzchni (<1 ha)
  - **wypas po pokosie, do 1 DJP/ha, do 31 X**

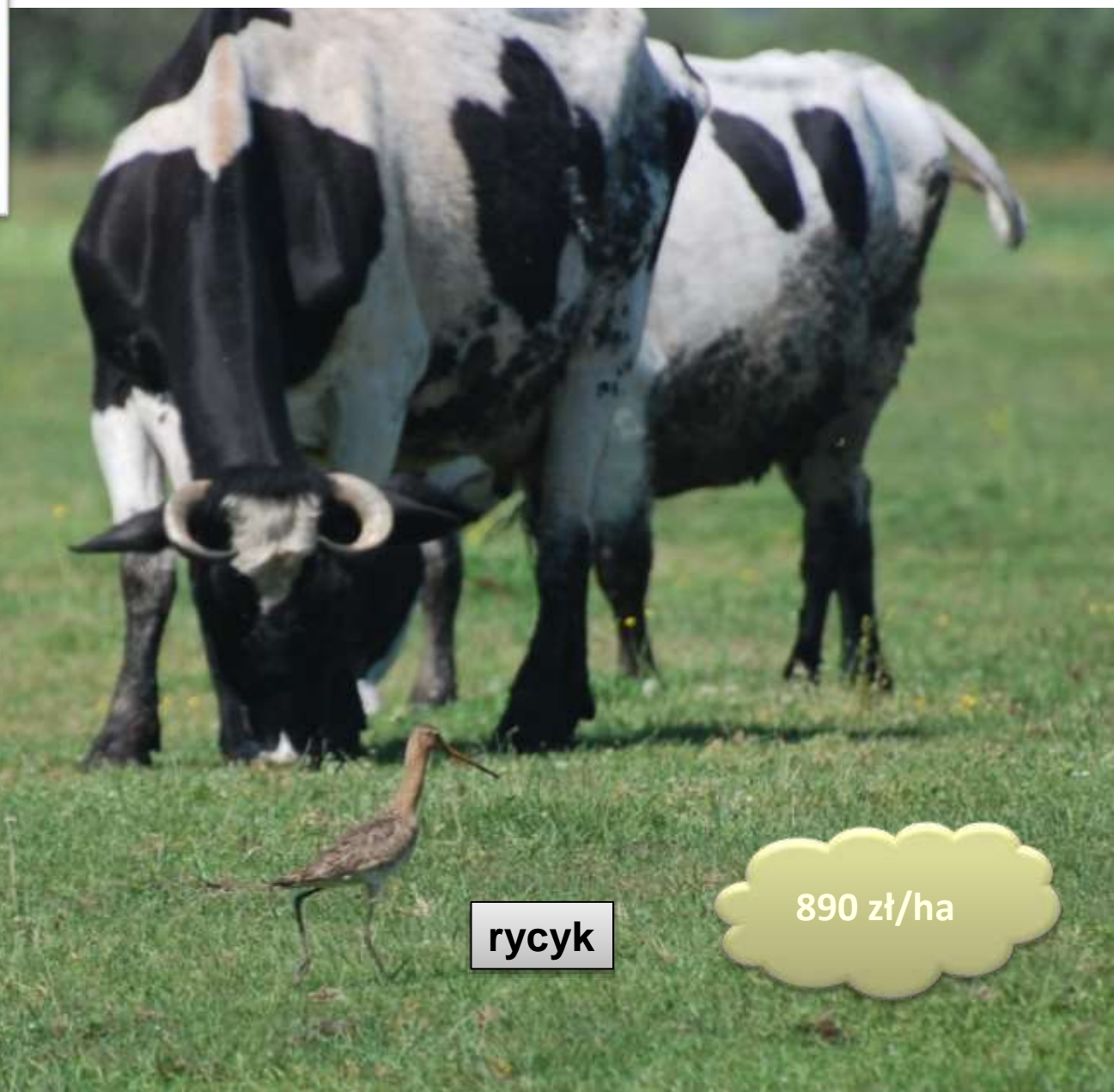
czajka

890 zł/ha

kszyk

rycyk

890 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych: rycyka, kszczyka, krwawodzioba lub czajki; (4.8) – 890 zł/ha

- do 60 kg N/ha tylko przy uż. kośnym, zakaz wapnowania
- **1 pokos: 15 VI – 15 VII; 2 pokos: 15 VIII – 31 X**
  - od 1 IV do 1 pokosu: zakaz stosowania jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych
  - pozostawienie 15-20% pow. nieskoszonej
- **wypas do 0,5 DJP/ha: 15 V - 15 VI; 0,5-1,5 DJP/ha: 15 VI - 15 X**
  - od 1 IV do 15 VI: zakaz stosowania jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych
  - wykaszanie niedojadów od 15 VIII do 31 X
- **Ekspert** może dopuścić:
  - jednokośne użytkowanie siedlisk o podłożu torfowym
  - pokos 100% powierzchni (<1 ha)
  - **wypas zamiast 2 pokosu, 0,5-1,5 DJP/ha, do 31 X**
  - całoroczny wypas koników polskich i koni huculskich

Łąki trzęślicowe

Mieczyk dachówkowy

1276 zł/ha

Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (4.1, 5.1) – 1.276 zł/ha

- zakaz nawożenia, wapnowania
- **1 pokos w terminie 1 września – 31 października**
- pozostawienie 15-20% pow. nieskoszonych
- **Ekspert** może dopuścić:
- drugi pokos, wcześniejszy pokos - od 15 czerwca, pokos 100% powierzchni (<0,5 ha), pokos co dwa lata, wypas - do 0,5 DJP/ha

Murawy ciepłolubne

Kukułka szerokolistna

Rozchodnik ostry

1300 zł/ha

Murawy bliźniczkowe

Bliźniczka psia trawka

Jastrzębiec kosmaczek

1300 zł/ha

Luźne murawy napiaskowe

1300 zł/ha

Murawy (4.3, 5.3) – 1.300 zł/ha

- zakaz nawożenia, wapnowania
- **wypas 0,3-1,0 DJP/ha, od 1 maja do 15 października**
- wykaszanie niedojadów od 1 sierpnia do 15 października, raz w roku lub raz na dwa lata
- **Ekspert** może dopuścić użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe, w tym:
  - nie więcej niż 1 pokos w roku (od 1 sierpnia do 31 października), pozostawianie nieskosozonego fragmentu (15-20%) lub pokos 100% powierzchni (<0,5 ha)

Łąki wilgotne

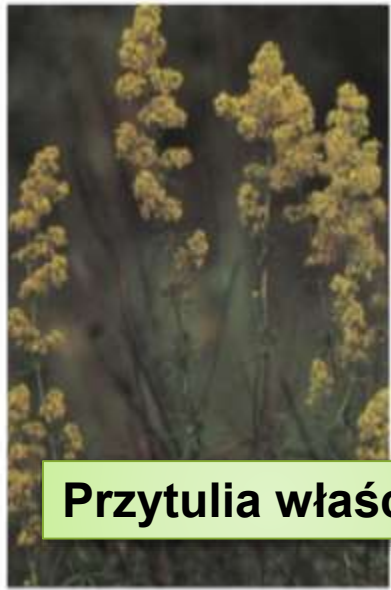
911 zł/ha

Półnaturalne łąki wilgotne (4.4, 5.4) – 911 zł/ha

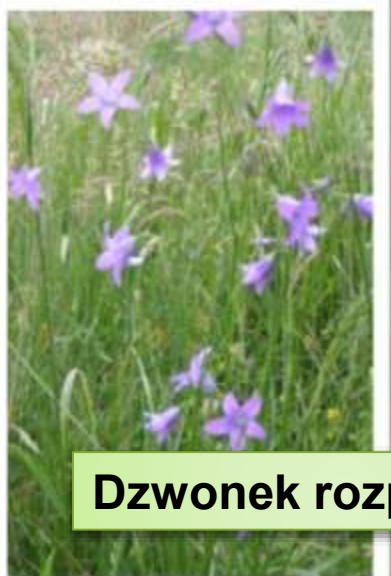
- do 60 kg N/ha, zakaz wapnowania
- **1-2 pokosy***, od 15 czerwca do 30 września
- pozostawienie 15-20% pow. nieskoszonych
- **Ekspert** może dopuścić:
  - pokos 100% powierzchni (<1 ha)
  - Wypas zamiast drugiego pokosu, od 15 lipca do 15 października, do 0,5 DJP/ha

Łąki świeże

Przytulia właściwa

Dzwonek rozpierzchły

1083 zł/ha

Półnaturalne łąki świeże (4.5, 5.5) – 1.083 zł/ha

- do 60 kg N/ha,
- **1-2 pokosy***, od 15 czerwca do 30 września
  - pozostawienie 15-20% pow. nieskoszonych
- **wypas zamiast drugiego pokosu, 1 DJP/ha do 15 października**
- **wypas 0,5-1 DJP, od 1 maja do 15 października**
  - wykaszanie niedojadów od 15 lipca do 31 października
- **Ekspert** może dopuścić:
  - wapnowanie (konieczna analiza gleby)
  - pokos 100% powierzchni (<1 ha)
  - całoroczny wypas koników polskich i koni huculskich

Torfowiska wysokie

Nieużytkowane rolniczo

600 zł/ha

mechowiska

1206 zł/ha

Torfowiska

(4.6.1, 5.6.1) – 600 zł/ha
(4.6.2, 5.6.2) – 1.206 zł/ha

- Zakazy: nawożenia i wapnowania, wydobywania torfu, zalesiania, wykorzystywania sprzętu mechanicznego powodującego naruszenie wierzchniej warstwy gleby
- Usuwanie odpadów
- Wycięcie zarośli i podrostu drzew (wskazanych przez **eksperta**) w pierwszym roku (15 VIII – 15 II), a w kolejnych latach wykaszanie ich odrostów
- **Wymogi uzupełniające:**
- Koszenie runi 1-3 razy w ciągu 5 lat (15 VIII – 15 II)
- możliwość pozostawiania 20% pow. nieskoszonej (za zgodą **eksperta**)

Natura 2000 w liczbach

- corocznie w lądowe tereny sieci Natura 2000 inwestuje się około 5.8 mld €
- roczne zyski z obszarów Natura 2000 wynoszą co najmniej 200 – 300 mld €
- szacuje się, że na terenach sieci Natura 2000 zmagazynowanych jest około 9.6 mld ton węgla
- wydatki turystów odwiedzających obszary Natura 2000 dostarczają bezpośrednio i pośrednio korzyści ekonomiczne szacowane na 50-85 mld €

Natura 2000 – dobre praktyki

- **Austria** – farmerzy uzyskują wyższe ceny za żywiec wołowy wypasany na terenach Natura 2000; ludzie też chętniej kupują takie mięso, nawet jeśli jest droższe, bo jest też lepszej jakości.
- **Polska** – podobna praktyka w okolicach Parku Narodowego Ujście Warty.

Natura 2000 – dobre praktyki

- **Austria** – ze względu na wyznaczenie obszaru Natura 2000 w regionie narciarskim rozebrano wyciągi,
- wyznaczono ścieżki edukacyjne,
- postawiono na promocję pod szyldem Natury 2000,
- okoliczni mieszkańcy czerpią większe zyski z turystyki, niż kiedyś z narciarstwa.

Natura 2000 – dobre praktyki

Włochy, Francja i Hiszpania:

- farmerzy, którzy w ramach projektu Life zgodzili się współpracować przy ochronie wilka i niedźwiedzia, mają pomoc w promocji swoich wyrobów (głównie serów),
- sprzedaż ich wzrosła, ludzie chętnie kupują produkty, które przyczyniają się do ochrony tych gatunków.

Natura 2000 – dobre praktyki

De Liereman (Belgia) – na obszarze Natura 2000 produkowane jest piwo z dodatkiem rośliny (woskownicy europejskiej) rosnącej na tym terenie – można je kupić w centrum turystycznym w tym obszarze, cieszy się więc sporą popularnością.

Gatunek objęty jest w Polsce ścisłą [ochroną prawną](#) od 1983 roku, umieszczony na [Czerwonej liście](#) w grupie gatunków wymierających, silnie zagrożonych

Natura 2000 – dobre praktyki

Polska – Dolina Biebrzy

Koszenie = duże ilości biomasy o niewielkiej wartości dla rolnictwa

- Zakład produkujący pellet – materiał opałowy
- Roczna produkcja – 4 500 dt rocznie, 10-14 miejsc pracy, korzyści ekologiczne, zysk przeznaczony na ochronę przyrody

Natura 2000 – dobre praktyki

Rozwój wyspecjalizowanej turystyki - przyrodniczej

- Portal Turystyczny Bagien Biebrzańskich
- Wyspecjalizowane biura turystyczne
- Zwiększa się liczba turystów o ukierunkowanych zainteresowaniach: oglądanie ptaków w różnych porach roku, spływy Biebrzą, obserwacje łosia, wilków, psie zaprzęgi
- Rozwój sieci kwater dostosowanych do tego rodzaju turystów
- Powstają lokalne „zawody” – przewodnicy, obsługa ruchu turystycznego (sprzęt, kwatery, dawne tradycje itp.)
- Produkcja zdrowej żywności – rolnictwo ekologiczne na rynek lokalny

